

Münchenas, Freimano stov., Ketvirtadienis, 1947. I. 23 /IV m./ Nr. 17/343

Naujos vokiečių valiutos planas

Berlynas /UP/. JAV karinės valdžios ekonominio departamento direktorius generolas William H. Draper, grįžęs iš Vašingtono, pareiškė, kad labai palankiai buvo priimtas planas sulygtinti vokiečių markę su dolerio kursu, plečiant Vokietijos eksportą. Gen. Draper sako, kad bus remiamasi apyvartos faktoriais ir pasaulinės rinkos kainomis. Kai jos priklausys nuo prekių rūšių ir, turbūt, bus nustatyta 30 centų už vokiečių markę.

Ši plana prieš keleta savaitių Bavarijos karinė valdžia pasiūlė Vašingtonui, nes vokiečių markę nekotiruojama tarptautinėje rinkoje, kaip mokomoji priemonė ir dėl to trukdo Vokietijos eksportą. Šiam planui pritarė vyriausioji JAV karinė valdžia Berlyne. Vašingtonas jį palankiai sutiko.

Tito reikalauja didelių plotų iš Austrijos /„Daily Mail“/

Jugoslavija įteikė užsienių reikalų ministrų pavaduotojų konferencijai Londone reikalavimą, kad jai būtų atiduota daugiau kaip 1.000 kv. mylių Austrijos ir Vokietijos žemių. Jugoslavijos delegatai grindžia savo reikalavimus „istoriniais“, „etniniais“, „geografiniais“ bei „ūkiniais“ pagrindais. Jugoslaviai argumentuodami sako, kad jei šie Austrijos ir Vokietijos plotai nebus jiems atiduoti, tai susidarys „kliūčių pagrindai su demokratinti Austrija“. Jugoslavija reikalauja 950 kv. mylių sloveniškos Karintijos ir 50 kv. mylių Styrijos. Tito dar nori, kad būtų arba suteikta autonomija Bergenlande 70.000 kroatų prie Austrijos ir Vengrijos pasienio, arba pasikeisti su Jugoslavijoje esančiais austrais. Jugoslaviai savo memorandume neslepia Belgrado nepasitenkinimo Paryžiaus ir Naujorko sutartimis ir rašo, kad į jų „teisingus reikalavimus“ būvę visiškai neatsižvelgta. „Todėl dabar federalinė Jugoslavijos liaudies vyriausybė tikisi, kad

su ja busiama kitaip elgiamasi“. Austrijos vyriausybė paruošė išsamų dokumentuotą atsakymą dėl teritorinių reikalavimų. Austrija sako, kad Karintija, iš kiekvieno taško žiūrint, yra vienybė ir negali būti daloma. Po 1918 m. Austrija įvykdė Karintijoje plebiscitą ir net tuose plotuose, kur slovenų įtaka yra didžiausia, gyventojai balsavo už prisijungimą prie Austrijos.

Britų karinė misija atvyko į Saudi Arabiją paruošti arabų kariuomenės

Kairas /Reuter/. Britų karinė misija išvyko iš Egipto į Saudi Arabiją paruošti karaliaus Ibn Saudo kariuomenės. Kai kurie šios misijos nariai jau anksčiau atvyko į Arabiją. Misija sudaro apie 12 karininkų, likusieji yra puskarininkiai, kitų laipsnių karininkai ir vertėjai. Autoritetingi slugsniai praneša, kad nėra jokių paslapčių dėl britų karinės misijos, nes ji lygiai tokia pat, kaip ir karinės misijos Egipte, Transjordanijoje ir Irake.

Pats laikas Marshalliui parodyti savo iniciatyvą

/W. Lippman, N.Y.H. Tribune/. Man atrodo, būtų geriau, jei užuot ginčijusis su Gromyko dėl busiginklavimo, kad prezidentas įsakytų mūsų atstovams pareikalauti atidėti busiginklavimo debatus, kol generolas Marshallis pradės savo veiklą. Dėl to laikas nebus sugaišintas. Negalima pasiekti pažangos, kol Amerikos padėtis nėra apsvarstyta, išaiškinta ir suvienyta. Naujasis užsienių reikalų ministras, vargu ar norės tęsti 3 ar 4 skirtingas JAV politikas ginklavimosi klausimu, kurias atskiros pareigūnų grupės suformulavo ir vykdė. Marshallis turi teisę padaryti pertrauką, kurios metu mūsų padėtis turėtų būti nuodugniai peržiūrima ir nustatyta vieninga JAV politika. Mažų mažiau apie dabartinę padėtį

galima pasakyti, kad ji klaidinga. Dėl atominių ginklų mes, amerikiečiai, pareiškėme visam pasauliui, kad nesutiksime su jokia kitu pasiūlymu, išskyrus savo pasiūlytą projektą. Tuo pačiu metu mes galvotrukčiomis skubame, kad visi mūsų projekta priimtų. Vieną dieną mes sakome, kad siūlome atsisakyti nuo mūsų brangiausio monopolio - atominės bombos, o kita dieną nekantraujame, nes atrodo, jog rusai besiskubina mums leisti atsisakyti nuo atominės energijos monopolio. Jei iš tikrųjų yra tiesa, kaip mūsų geriausi žinovai galvoja, kad jokia tauta greitai dar negalės kopijuoti mūsų atominių ginklų gamybos imonių, tai kodėl padarėme pasiūlymą aprėžti atominius ginklus. Ar gi tarnaujame JAV interesams, reikalaudami panaikinti atominius ginklus, jei dar iš viso jokio nusiginklavimo? Jei atominiai ginklai yra visa lemiantieji, tai kodėl mes norime pirmiausia nuo jų atsisakyti? Mūsų politikai trūksta bendros linijos ir todėl atsiderėme tokioje padėtyje, kur į JAV interesus nekreipiama rimto dėmesio. Pasaulio jėgos pusiausvyrą nustato pagaliau du faktoriai: 1/ iš vienos pusės begaliniai Sovietų Rusijos pestininkų rezervai, galintieji užplūsti Europos ir Azijos sienas ir 2/ iš kitos pusės - JAV technikinė persvara. Mes vedame nusiginklavimo politiką ir bet gi reikalaujame sumažinti savo technikinę persvarą dar nesurašę priemonių, kaip suvaldyti /kontroliuoti/ Rusijos imperiją. Mes pageidaujame pradėti nusiginklavinimą nuo atominės bombos. Mes turime galingiausias karines jėgas. Mes sakome, kad jas išmontuosime, kai įgyvendinsime atominės bombos kontrolę. Iš Rusijos mes tik pareikalausime, kad ji demobilizuotų kėletą pestininkų divizijų. Ne vien tik nusiginklavinimą būtų geriau pertraukti, bet leisti generolui Marshalliui apgalvoti visą JAV politiką. Artėja Maskvos konferencija, o mes neturime jokio bendro plano, kuris Vokietiją ir Austriją rištų su Europa. Mes nesusitarėme su valstybėmis, kurios turi gyventi greta Vokietijos. Mes elgiamės, lyg toli ma Vokietijos ateitis būtų nuspręsta susitarimu, kuriuos pajėgiame

sudarinti su rusais.

/tesinys rytoj/

Trumpos žinios

- Londonas. Užsienių reikalų ministrų igaliootiniai tęsė debatus dienotvarkės klausimu. Dienotvarkė sudaroma Vokietijos klausimui apsvarstyti. Belgija ir Graikija įteikė atitinkamus memorandumus.

- Briuselis. Belgijos užsienių reikalų ministras pareiškė, esąs nepatenkintas dabartine Londono konferencijos tvarka.

- Paryžius. Prancūzijos vyriausybė įteikė memorandumus Amerikai, Anglijai ir Rusijai. Šiuose memorandumuose ji išdėstė savo nusistatymą Vokietijos ateities klausimu, ypač Ruhro srities reikalu.

- Londonas. Pranešama, kad tie žurnalistai, kuriems bus leista dalyvauti Maskvos konferencijoje, galės perdavinėti žinias be jokios cenzūros.

- Londonas. Kadangi buv. JAV užs. reikalų ministras Byrnes pasirašė taikos sutartis su buvusiais vokiečių sąjungininkais anksčiau negu buvo numatyta, tai, manoma, kad ir kiti jas galės pasirašyti dar prieš vasario 10 dieną.

- Berlynas. Gen. Clay pareiškė, kad esą pavykę susitarti su Britų ir Prancūzų zonomis dėl naujos vokiečių valiutos įvedimo. Be to, jis pareiškė, kad bus svarstomas rusų nusistatymas padidinti vokiečių pramonės gamybą savo zonoje.

- Stuttgartas. Stuttgarto bombinių atentatų dalyviai pripažinti kaltais. Vienas nuteistas mirti, kiti kalėti.

- Frankfurtas. Belgijos vyriausybė veda derybas su amerikiečių zona dėl DP pabaudojimo Belgijos anglių kasyklose. Belgija po tam tikro laiko sutinkanti tokiems asmenims suteikti pilietybę.

- Paryžius. Naujasis Prancūzijos min. pirmininkas Ramadier gavo pilną parlamento patvirtėjimą. Heriot išrinktas antrųjų rūmų pirmininku, Ramadier pareiškė, kad jo vyriausybė rūpinsis kolektyvinio saugumo ir nesutiks su tuo, kad Vokietija vėl įgytų grasinančią padėtį.